

پاسخ صریح میراث فرهنگی به مدیران شهری:

هیچ کس حق تعرض به حریم تخت جمشید را ندارد

گزارش

زهراکشوری

دبیر گروه زیست بوم

تنها یک ماه بعد از آن که رضا شهبازی، معاون زمین‌شناسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، در گفت‌وگو با روزنامه ایران تنها راه جلوگیری از گسترش فرونشست در تخت جمشید و بلعیده شدن تاریخ ۲ هزار ساله هخامنشی‌ها را محدود یا ممنوع کردن برداشت آب اعلام کرد، نماینده شهر مرودشت از الحاق بخشی از این سایت جهانی به محدوده شهر خبر می‌دهد.

این الحاقیه نه تنها حریم درجه دو تخت جمشید را به شهر اضافه می‌کند، بلکه به کل تختگاه تخت جمشید و بخش‌هایی از کوه رحمت هم گسترش می‌یابد.

این تصمیم فقط تخت جمشید، به‌عنوان شناخته‌شده‌ترین اثر تاریخی ایران، را از فهرست میراث فرهنگی یونسکو حذف نمی‌کند بلکه بخشی از تخت جمشید را نیز از بین می‌برد.

علیرضا ایزدی، مدیرکل دفتر ثبت آثار تاریخی که پیش‌تر گفته بود امکان تعرض به حرایم تخت جمشید وجود ندارد و نه شهرداری و نه مسکن و شهرسازی هیچ‌کدام نمی‌توانند ضوابط مرتبط با حریم تخت جمشید را نقض کنند، پس از انتشار رسانه‌ای اسناد این تصمیم به سایت خبری «صدای میراث» می‌گوید: «تخت جمشید حریم مصوب دارد و هیچ کس امکان تعرض به آن را ندارد.»

آغاز ماجرا

خبرالحاق ۹۶۰ هکتار به محدوده شهری شهرستان مرودشت اولین بار توسط نماینده مرودشت در صفحه شخصی

خود در اینستاگرام رسانه‌ای شد. کارشناسان آن را با نقشه تخت جمشید تطبیق دادند و معلوم شد برنامه آن است تا ۴۵۰ هکتار از حریم درجه دو تخت جمشید هم به شهر الحاق شود.

همچنین مرودشت ۱۰۰ متر به عرصه شهر پارسه نزدیک‌تر می‌شود تا در نهایت کمربند حفاظتی تخت جمشید شکسته شود.

اصرار نماینده، انکار مدیرکل

با این وجود عبداللّهی الحاق ۴۵۰ هکتار از حریم درجه دو تخت جمشید به شهر را رد می‌کند و به «صدای میراث» می‌گوید: «۹۰ هکتار زمین در حریم درجه دو تخت جمشید در شهرک مهدیه تخت جمشید به محدوده شهری مرودشت افزوده شده که در عرصه شهر پارسه قرار ندارد و شامل ساخت و سازهای فعلی و همان چیزی است که اکنون وجود دارد و محدوده این شهرک نیز گسترش نیافته است.

تمام استعلام‌های لازم هم از پایگاه میراث جهانی تخت جمشید گرفته شده و مدیر تخت جمشید به طرح ما پاسخ مثبت داده است. همچنین نماینده وزارت میراث فرهنگی در تمام جلسات، چه در تهران و چه در شهرستان و وزارت راه و شهرسازی حضور داشته و طرح را تأیید کرده است و ما هیچ مدرکی بدون تأیید نماینده میراث نداریم. مدیر پایگاه میراث جهانی تخت جمشید این طرح را تأیید کرده و به همه استعلام‌ها جواب مثبت داده و در جریان تمام ماجرا بود.»

علیرضا ایزدی، مدیرکل دفتر ثبت آثار تاریخی وجود مصوبه‌ای که نماینده شهر از آن سخن می‌گوید را رد می‌کند و می‌گوید: «هنوز چنین مصوبه‌ای در معین اشاره و هشدار داده شده که اختیار او قرار نگرفته است. تدقیق حریم تخت جمشید سال گذشته انجام شده و هیچ‌گونه تغییری نداشته است.»

او مدیریت شهری مرودشت را در جایگاهی نمی‌بیند که چنین مصوبه‌ای

اصرار نماینده مرودشت به الحاق حداقل ۹۰ هکتار از حریم درجه دو یکی از مهم‌ترین سایت‌های تاریخی ایران، یادآوری تلاش‌های نمایندگان وقت مرودشت در دو دهه گذشته است که نتوانستند اجازه حفر چاه تا عمق ۲۰۰ متری را در حریم درجه یک تخت جمشید برخلاف قوانین ملی و بین‌المللی بگیرند.

یک زخم کهنه

اصرار نماینده مرودشت به الحاق حداقل ۹۰ هکتار از حریم درجه دو یکی از مهم‌ترین سایت‌های تاریخی ایران، یادآوری تلاش‌های نمایندگان وقت مرودشت در دو دهه گذشته است که نتوانستند اجازه حفر چاه تا عمق ۲۰۰ متری را در حریم درجه یک تخت جمشید برخلاف قوانین ملی و بین‌المللی بگیرند.

تصمیم نهایی برای معدن جنجالی به نهاد ریاست جمهوری واگذار شد

کام مردم سمنان از «شاهوار» شیرین می‌شود؟

گزارش

گروه زیست بوم/ یک هفته پس از انتشار گزارش تفصیلی روزنامه ایران با عنوان «دست از سر شاهوار بردارید» که به نگرانی‌های جدی مردم شاهرو و سمنان درباره تخریب محیط زیست و تهدید منابع آب شرب پرداخت، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان سمنان از ارجاع تصمیم نهایی درباره معدن بوکسیت به نهاد ریاست جمهوری خبر داده است.

در گزارش پیشین روزنامه ایران، فعالان محیط زیست نسبت به پیامدهای ناگوار فعالیت این معدن هشدار داده و یادآور شده بودند که شاهوار مهم‌ترین منبع تأمین آب شرب شرق استان و زیستگاه گونه‌های گیاهی و جانوری منحصربه‌فرد است.

امیرحسین ولیان، دبیر تشکل‌های زیست محیطی، با بیان اینکه ادامه فعالیت معدن حیات اکولوژیک و منابع آب منطقه را تهدید می‌کند، بر مغایرت آن با ثبت ملی شاهوار به عنوان میراث طبیعی کشور تأکید کرده بود.

از سوی دیگر، سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز از مخالفان سرسخت فعالیت این معدن بوده است. حمید ظهرانی، معاون محیط‌زیست طبیعی سازمان، اعلام کرده که این نهاد از زمان تأسیس معدن با فعالیت آن

مخالفت کرده، چرا که فعالیت معدن بدون مجوز محیط‌زیست آغاز شده و تخریب‌های گسترده‌ای بر اکوسیستم و منابع آب منطقه به جا گذاشته است.

در نامه رسمی این سازمان در اردیبهشت ۱۴۰۴ نیز به آثار تخریبی معدن اشاره و هشدار داده شده که غلظت فلزات سنگین در آب منطقه افزایش یافته است.

تنها منبع آب شیرین شرق سمنان

کوه شاهوار، که به عنوان یک میراث طبیعی ملی به ثبت رسیده، نه تنها منبع اصلی آب شیرین شرق سمنان است، بلکه به عنوان یک اکوتون بین جنگل و کویر، از تنوع زیستی فراوانی برخوردار است.

گونه‌های گیاهی منحصربه‌فردی در این کوه می‌رویند که برخی از آنها با پسوند «شاهواریکا» ثبت علمی شده‌اند.

با این حال، ثبت ملی شاهوار در سال ۱۴۰۰ نتوانسته مانع از ادامه فعالیت معدن گاری شود و نگرانی‌ها درباره تخریب منابع طبیعی و خطر برای حیات وحش، از جمله خرس‌ها و دیگر گونه‌های جانوری، همچنان ادامه دارد.

این موضوع ابعاد اجتماعی و اقتصادی نیز به خود گرفته است. معدن بوکسیت نه تنها تهدیدی برای امنیت آبی و سلامت مردم منطقه محسوب می‌شود، بلکه می‌تواند بر کشاورزی و معیشت جوامع محلی

تأثیر منفی بگذارد. تجربه مشابه معدن کرکس در نطنز نشان داده که فعالیت‌های معدنی می‌تواند به خشکسالی، مهاجرت اجباری مردم و تخریب باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی منجر شود.

نامه‌ای به دادستان

در این میان، مردم و فعالان دادستان شهرستان شاهرو، خواستار ورود قوای قوه قضائیه برای صیانت از شاهوار به عنوان حقوق عامه شده‌اند. آنان با استناد به ثبت ملی کوه، مخالفت سازمان محیط‌زیست و اهمیت راهبردی این منطقه، بر لزوم توقف فعالیت معدن تأکید کرده‌اند.

با سلامت مردم معامله نمی‌کنیم
اکنون با اعلام مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان سمنان مبنی بر ارجاع تصمیم‌گیری نهایی به نهاد ریاست جمهوری، چشم‌ها به این نهاد ملی دوخته شده است.

محمود احمدی با بیان اینکه «ما با سلامت مردم معامله نمی‌کنیم»، تأکید کرده که در صورت توقف فعالیت معدن، همه تابع قانون خواهند بود.

این در حالی است که مردم شاهرو و سمنان با دل‌نگرانی، منتظر تصمیمی هستند که آینده زیست بوم منحصربه‌فرد شاهوار و منابع حیاتی آب منطقه را رقم خواهد زد.

فرونشست‌ها به فاصله ۱۰

متری نقش

رستم و ۳۰۰

تا ۵۰۰ متری

تخت جمشید

رسیده است

که به صورت

شکاف‌های

عظیم قابل

مشاهده

هستند

دو دهه بعد، فرونشست در حال بلعیدن تخت جمشید و نقش رستم به دلیل برداشت بی‌رویه آب از آبخوان‌های منطقه است.

فرونشست به ۱۰ متری آرامگاه شاهان هخامنشی و ۳۰۰ متری تخت جمشید رسیده است. فارس یکی از بحرانی‌ترین استان‌ها در زمینه گسترش فرونشست است.

مهدی زارع، استاد تمام پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله

می‌گوید: «در مجاورت محوطه باستانی نقش رستم به دلیل کشاورزی و دامپروری گسترده و تداوم کشت برنج و ذرت، برداشت آب از منابع زیرزمینی به میزان بسیار زیاد ادامه دارد. این امر موجب فرونشست‌هایی به فاصله ۱۰ متری نقش رستم و ۳۰۰ تا ۵۰۰ متری تخت جمشید شده است که به صورت شکاف‌های عظیم قابل مشاهده هستند.»

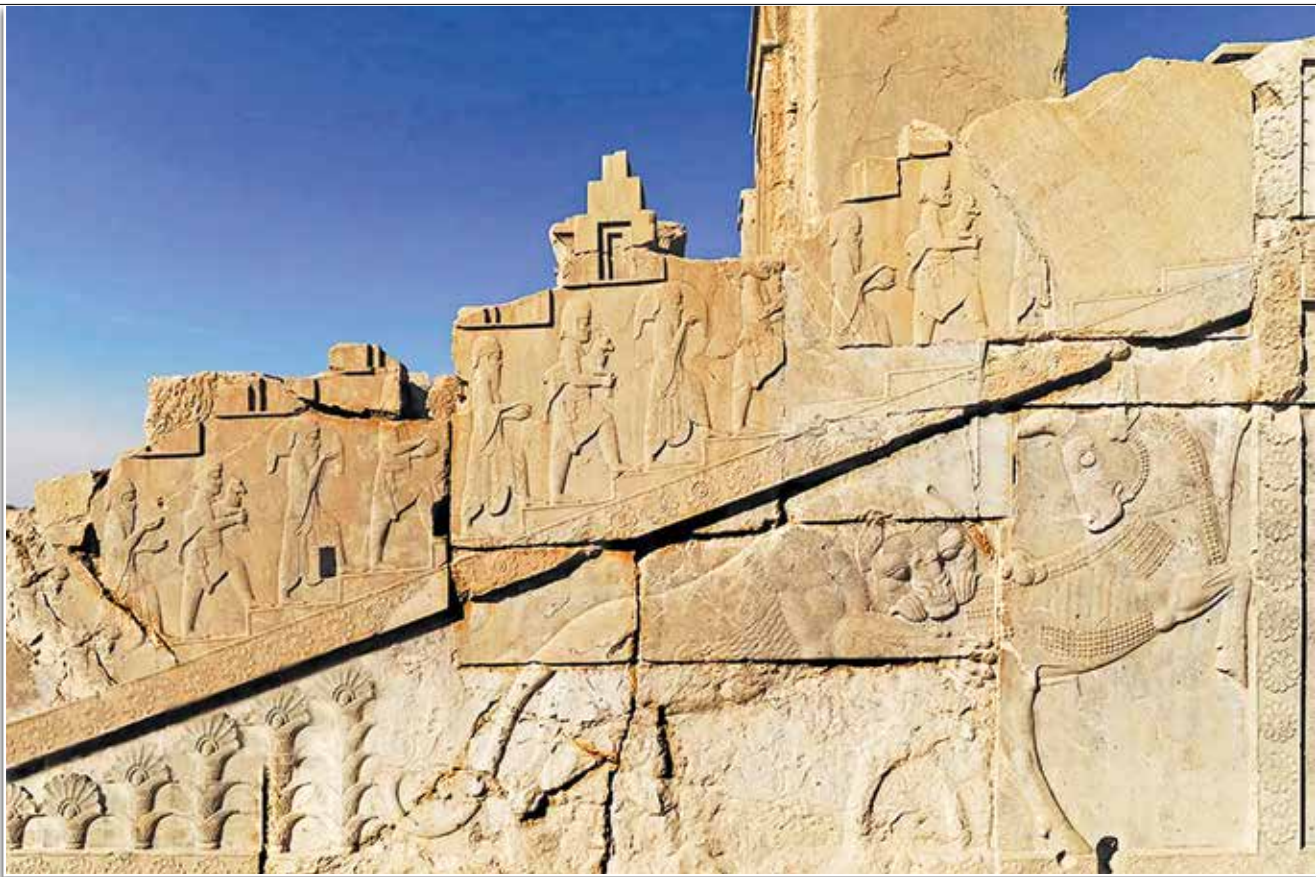
مریم دهقانی، عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز هم می‌گوید: «تمام دشت مرودشت

به وسعت ۷ هزار و ۲۰۰ کیلومتر مربع در حال فرونشست است و حداکثر نرخ نشست در آن ۳۰ سانتی‌متر در سال برآورد شده است.»

تا این سؤال پیش باید، قانون تا کجا به نمایندگان اجازه دخالت در تصمیم‌های کارشناسی و تخصصی را می‌دهد؟

اصلاً مگر ما چند تخت جمشید داریم که چنین بی‌محابا به حریم آن می‌تازیم؟

تخت جمشید چقدر در درآمد ناخالص کشور نقش دارد؟ براساس همه اسناد

فرونشست سال هاست به دلیل برداشت بی‌رویه آب، به جان تخت جمشید افتاده است

و مدارک، بیشتر گردشگران خارجی در تمام دهه‌های گذشته برای دو شهر به ایران سفر کرده و می‌کنند، شیراز و اصفهان. آیا هیچ گزارش و بررسی وجود دارد که نشان بدهد این اثر تاریخی چقدر آورده اقتصادی، فرهنگی و سیاسی برای ایران دارد؟ چقدر بخش خصوصی گردشگری، صنایع دستی و حمل‌ونقل را تغذیه می‌کند؟ یک اثر چقدر باید آورده داشته باشد که از تصمیم‌های مخرب در امان بماند؟

موزه ملی، تبادل تاریخی – فرهنگی میان ایران و چین را از اشکانی تا صفوی روایت می‌کند

گفت‌وگوی دو تمدن در جاده ابریشم

گزارش

در دل پاییز تهران، موزه ملی ایران، گنجینه‌ای از خاطرات مشترک را به نمایش گذاشته است. نمایشگاهی با عنوان «ارمغان ابریشم» که همچون پلی از نور، دو تمدن دیرینه ایران و چین را به هم پیوند می‌زند. از ۲۲ مهرماه تا ۲۲ آبان، درهای این گنجینه به روی همه علاقه‌مندان باز است و موزه با آغوشی باز، میهمانان را به تماشای این دیدار تاریخی دعوت می‌کند. آن هم به رایگان.

چینی‌های آبی و سفید صفوی

در این نمایشگاه، ۹۰ قلم شیء تاریخی هر کدام روایتی است از پیوندی کهن بین دو تمدن. این آثار از پارچه‌های نفیس و سفال‌های استادانه گرفته تا فلزکاری‌های ظریف و نقاشی‌های دیدنی از مجموعه‌های بزرگی چون کاخ گلستان، موزه شیخ صفی‌الدین اردبیلی و خود موزه ملی ایران گردآوری شده‌اند.

در میان این گنجینه، چینی‌های آبی و سفید دوره صفوی و ظروف دوره قاجار، جلوه‌ای ویژه دارند و گواهی می‌دهند بر گفت‌وگویی فرهنگی که قرن‌ها پیش از «راه ابریشم» آغاز شد. محمد

ابراهیم زارعی، رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با بیان اینکه ایران و چین از دو هزار سال پیش با یکدیگر پیوند داشته‌اند به پیشینه این ارتباط اشاره می‌کند و به «ایرنا» می‌گوید: «همسندترین پیوند ما به روزگار اشکانیان و دوران مهوراد بزرگ بازمی‌گردد؛ راه‌هایی که با نام‌های راه شاه‌ی، آیین‌های زرتشتی، یا راه ابریشم شناخته می‌شوند در واقع شاه‌گرهای تپنده تبادل فرهنگی و اقتصادی میان دو تمدن بوده‌اند.

همه آثار به نمایش درآمده را در برمی‌گیرد. همچنین، ویژه‌نامه مجله «مطالعات باستان‌شناسی» پارسه» با دوازده مقاله از پژوهشگران ایرانی، آمریکایی، چینی و آلمانی در این نمایشگاه رونمایی شد که گامی دیگر در معرفی هرچه بیشتر مشترکات فرهنگی دو کشور است.

دوره ساسانی و سفال‌های آبی و سفیدی که در روزگار صفوی به شاه عباس پیشکش شده بود. این آثار، نه فقط برای زیبایی‌شان بلکه برای روایتی که در خود نهفته

همه آثار به نمایش درآمده را در برمی‌گیرد. همچنین، ویژه‌نامه مجله «مطالعات باستان‌شناسی» پارسه» با دوازده مقاله از پژوهشگران ایرانی، آمریکایی، چینی و آلمانی در این نمایشگاه رونمایی شد که گامی دیگر در معرفی هرچه بیشتر مشترکات فرهنگی دو کشور است.

دوره ساسانی و سفال‌های آبی و سفیدی که در روزگار صفوی به شاه عباس پیشکش شده بود. این آثار، نه فقط برای زیبایی‌شان بلکه برای روایتی که در خود نهفته

رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری: به دنبال ایجاد هیأت‌های مشترک باستان‌شناسی بین ایران و چین هستیم تا چین هستی‌ت باستان‌شناسان در کاوش‌هایی که در دو کشور صورت می‌گیرد به یکدیگر کمک کنند

ایجاد هیأت‌های مشترک باستان‌شناسی

رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی از تشکیل هیأت‌های مشترک باستان‌شناسی میان ایران و چین خبر می‌دهد و می‌گوید: «پژوهش‌های باستان‌شناسی و نمایشگاهی با چینی‌ها داریم و در ارتباط با موضوع دریامحوری برنامه داریم. همچنین به دنبال ایجاد هیأت‌های مشترک باستان‌شناسی بین ایران و چین هستیم تا باستان‌شناسان در کاوش‌هایی که در دو کشور صورت می‌گیرد به یکدیگر کمک کنند.»

پژوهش‌های باستان‌شناسی و نمایشگاهی با چینی‌ها داریم و در ارتباط با موضوع دریامحوری برنامه داریم. همچنین به دنبال ایجاد هیأت‌های مشترک باستان‌شناسی بین ایران و چین هستیم تا باستان‌شناسان در کاوش‌هایی که در دو کشور صورت می‌گیرد به یکدیگر کمک کنند.»